Dziennik Wystawy Krajowej 1887.

XVI.

Nagrody udzielone przez jury.

(Ciąg dalszy).

W grupie XXX wyroby przemysłu domowego — przyznano w dalszym ciągu nagrody :(patrz nr. „Dziennika“ XIV.)

22) Józefowi Adaszyńskiemu z Huty pow. Brody, za wyrób drewnianych łyżek i innych należących w ten zakres towarów, z doborem różnorodnego materyału, — medal bronzowy.

23) Janowi Chudzikowi z Muszyny pow. Nowy Sącz za drobne wyroby ozdobne z drzewa, a w szczególności za laski goralskie i szkatułki, — medal bronzowy i 2 dukaty.

24) Frączkowi Franciszkowi z Krzywaczki, pow. Myślenice, za ozdobne koszykarstwo, — medal bronzowy.

25) Piotrowi Koczowi z Nowej Wsi, pow. Rzeszów, za krzesła plecione z łoziny, — medal bronzowy.

26) Jędrzejowi Nowakowi z Nowej Wsi, pow. Rzeszów, za wyroby koszykarskie, medal bronzowy.

27) Pawłowi Parcia z Porąbki, pow. Biała, za wyroby koszykarskie, medal bronzowy.

28) Michałowi Baściakowi z Kołomyi, za wyroby garncarskie, medal bronzowy i dwa dukaty.

29) Ignacemu Koszczukowi z Kossowa, za wyroby garncarskie i charakterystyczną ornamentykę tychże, medal bronzowy i 3 dukaty w złocie.

30) Danyłowi Kukolskiemu z Toustego, pow. Skałat, za wyroby garncarskie, medal bronzowy i 3 dukaty.

31) Łukasiewiczowi z Toustego, pow. Skałat, za wyroby garncarskie, medal bronzowy.

32) Karolowi Słowickiemu z Kołomyi, za wyroby garncarskie i charakterystyczną ornamentykę tychże, medal bronzowy i 3 dukaty.

33) Kaźmirzowi Tartuchowi z Zalasa, pow. Chrzanów, za wyroby garncarskie, medal bronzowy.

34) Piotrowi Urbańskiemu z Potylicza, pow. Rawa Ruska, za znakomitą technikę wyrobów garncarskich, medal bronzowy i 3 dukaty.

35) Janowi Baraściakowi ze Starego Sącza, za chomąty krakowskie, medal bronzowy i 3 dukaty.

36) Dewdiukowi z Kossowa, za wyroby mosiężne, huculskie, medal bronzowy.

37) Karolowi Grzegorszczukowi z Kołomyi, za kaptury i torebki, medal brouzowy i 10 franków w złocie.

38) Janowi Maciejowskiemu z Dębnik, pow. Wieliczka, za drobne wyroby z marmuru, medal bronzowy i 2 dukaty.

39) Markowi Mehedoniakowi z Riczki, pow. Kossów, za cymbały wiejskie, medal bronzowy i 2 dukaty.

40) Wawrz. Scisłowiczowi z Nowego Targu, za serdaki ozdobne, medal bronzowy i 2 dukaty.

41) Wojciechowi Palecznemu z Tarnawy, pow. Żywiec, za krzesła i stołki, medal bronzowy i 1 dukat.

42) Janowi Podsadeckiemu z Dobczyc, pow. Wieliczka, za wyroby kuśnierskie, medal bronzowy i 2 dukaty.

43) Józefowi Prorokowi z Tarnawy, pow. Żywiec, za robotę stolarską, medal bronzowy i 1 dukat.

44) Wasylowi Skryblakowi z Jaworowa, pow. Kossów, za drobne wyroby snycerskie i ich charakterystyczne ozdoby, medal bronzowy i 5 dukatów.

45) Stawiarski ze Starego Sącza, za wyrób szewski, medal bronzowy i 2 dukaty.

46) Wład. Boberskiemu c. k. inspektorowi okręgowemu szkół ludowych w Tarnopolu, medal bronzowy i podziękowanie za gorliwe wspieranie przemysłu domowego i współudział w zbieraniu okazów na wystawę.

Listy pochwalne:

1) P. Juljanowi br. Brunickiemu z Podhorzec, pow. stryjski, za kolekcyą przedstawioną na wystawie tkanin i haftów ludowych list pochwalny.

2) P. Włodzimierzowi Dubrawskiemu, nauczycielowi szkoły ludowej w Opulsku, pow. Sokal, za naukę zręczności przeprowadzoną w szkole ludowej list pochwalny i 2 dukaty.

3) P. Michałowi Gardzili z Pruchnika pow. jarosławski, za wyrób butów włościańskich, list pochwalny i 2 dukaty.

4) P. Hopłowi z Dobczyc, pow. Wieliczka, za wyrób butów włościańskich list pochwalny i 2 dukaty.

5) P. Antoniemu Klim z Załoziec, pow. Brody, za wyroby bednarskie list pochwalny i 2 dukaty.

6) P. Danielowi Kokondaj Danielowi z Szlachtowoj pow. Nowy Sącz, za meble gięte patykowe list pochwalny.

7) P. Mikołaj Maryniak z Pieniak pow. Brody, za wyroby z oczeretu list pochwalny i 1 dukat.

7) P. Teodorowi Kusznirowi z Okna, pow. Skałat, za zbieranie troskliwe przedmiotów na wystawę list pochwalny i 4 dukaty.

9) Antoniemu Milewskiemu z Berezowa Niżnego, pow. Kołomyja, za kolekcyę wyrobów tkackich przemysłu domowego list pochwalny.

10) P. Grzegorzowi Onyszko, nauczycielowi szkoły ludowej w Ilkonicach, pow. Sokal, za naukę i zręczność przeprowadzoną w szkole ludowej list pochwalny i 2 dukaty.

11) Stanisławowi Podsadeckiemu z Dobczyc pow. Wieliczka, za wyrób kuśnierski list pochwalny i 2 dukaty.

12) P. Janowi Szumskiemu, nauczycielowi szkoły ludowej w Hodłowicach, pow. Sokal, za naukę zręczności, przeprowadzoną w szkole ludowej list pochwalny i 2 dukaty.

13) Michał Zegartowski z Pieniak pow. Brody, za wyroby bednarskie list pochwalny i 1 dukat.

14) P. Wład. Zontak, kustosz muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie za gorliwe współpracownictwo przy zbieraniu przedmiotów i urządzeniu wystawy list pochwalny.

Nagrody pieniężne udzielono:

1) P. Janowi Biłaś szewcowi z Rymanowa 1 dukat.

2) P. Józefowi Dąbrowskiemu, kierownikowi szkoły ludowej w Wiązownicy 1 dukat. Nadto koszykarzom z Wiązownicy 5 monet 2-reńskowych, (za pośrednictwem Jerzego ks. Czartoryskiego).

3) Janowi Danków, garncarzowi z Toustego 1 dukat (przez pośredn. p. Władysława Federowicza).

4) Łukaszowi Dutczakowi, mosiężnikowi z Riczki pow. Kossów 1 dukat.

5) Dmytrowi Gazdzie stelmachowi ze Zwyżynia pow. Brody 1 dukat.

6) Maryi Graczuk, hafciarce z Makowa pow. Myślenice 1 dukat.

7) Filipowi Hałuszce koszykarzowi z Maciejowa pow. Brody 3 dukaty.

8) Dmytrowi Ilnickiemu garncarzowi z Kołomyi 2 dukaty.

9) Mikołajowi Kopczukowi z Jaworowa, pow. Kossów, za wyroby torb skórzanych 1 dukat.

10) Józefowi Koszakowi garncarzowi z Pistynia pow. Kołomyjski 2 dukaty.

11) Ign. Mikoł. Krupnickiemu tkaczowi z Międzygórza, pow. Brody 1 dukat.

12) Krzyżanowskiemu garncarzowi z Drohobycza 2 dukaty.

13) Janowi Kuchcie z Dobczyc, pow. Wieliczka 2 dukaty.

14) Annie Kuź, hafciarce z Humenowa, pow. Kałusz 1 dukat.

15) Hawrzykowi Łuczce, tkaczowi z Markopola pow. Brodzki 2 dukaty.

16) Maryi Niteckiej, hafciarce z Makowa pow. Myślenice 1 dukat.

17) Piotrowi Nagaś, garncarzowi z Wertelki, pow. Brody 1 dukat.

18) Michałowi Orłowskiemu bednarzowi z Hucisk Pieniackich pow. Brody 2 dukaty.

19) Andrzejowi Ostapiukowi z Czepiel, tkaczowi 2 dukaty.

20) Wojciechowi Palecznemu z Tarnawy, pow. Żywiec, za wyrób łyżek drewnianych 1 dukat.

21) Hapce Pasiecznikowi z Markopola pow. Brody, za czepce niciane 1 dukat.

22) Janowi Patkowskiemu, garncarzowi z Kołomyi 2 dukaty.

23) Janowi Piątkowskiemu, garncarzowi z Mikuliniec 1 dukat (przez pośrednictwo p Federowicza).

24) P. Fedkowi Prociakowi, tkaczowi z Pieniak 1 dukat.

25) Józefowi Prorokowi stolarzowi z Tarnawy, pow. Żywiecki 1 dukat.

26) Anastazyi Radwan, hafciarce z Makowa, pow Myślenice 1 dukat.

27) Fedkowi Salukowi tkaczowi z Markopola pow. Brody za obruski białe 1 dukat.

28) Jewdosze Sendykowej z Czepiel, pow. Brody, za pasy wełniane 2 dukaty.

29) Reginie Selłównie koszykarce z Jasienicy, pow Myślenice 2 dukaty.

30) Herminie Stanaczek, hafciarce z Makowa pow. Myślenice 1 dukat.

31) Katarzynie Stypule z Tarnawy dolnej, pow. Lisko, za płótno 2 dukaty.

32) Jewdochii Sulimie hafciarce z Humanowa, pow. kałuski, 1 dukat.

33) Ewie Szamro z Czepiel, pow. Brody, za wełniane pasy 2 dukaty.

34) Maksymowi Szarabanowi, tkaczowi z Między gór, pow. Brody, 2 dukaty.

35) P. Michałowi Szlezakowi, garncarzowi z Kołczyc pow. Jasło — 3 dukaty.

36) P. Józefowi Szpila, koszykarzowi z Kwaczały — pow. Chrzanów — 1 dukat.

37) P. Józefie Trącza, hafciarce z Makowa pow. Myślenice — 1 dukat.

38) Augustynowi Warmuszowi, bednarzowi ze Suchej powiat Żywiec — 1 dukat.

39) Wanwarce Wasyłysze, z Czepiel pow. Brody, za pasy wełniane — 2 dukaty.

40) Gminom: Czepiele, Markopol, Szyszkowce i Reniów — wspólnie 40 dukatów. (przez pośredn. Włodz. hr. Dzieduszyckiego).

41) Prezesowi Rady pow. p. Polanowskiemu, do rozdzielenia między uczniów szkół ludowych w Opólsku, Ilkowicach i Horodłowicach 9 monet 2 reńskowych.

Listy z podziękowaniem za współudział w zbieraniu przedmiotów wystawowych do pawilonu przemysłu domowego — otrzymali:

Pp. Beneschek Eug. ck. starosta w Myślenicach.
P. Dąbrowski Józef w Wiązowicy.
P. Drapella Edw. w Suchej.
P. Fabiański Wacł. w Poturzycy.
P. Góralczyk Antoni w Myszynie.
P. Harkan Seweryn w Załościach.
P. Klebert Herm w Gorlicach.
P. Kluczycki Michał w Mędrzechowie.
P. Machnowski Bronisław w Pieniakach.
Dr. Malinowski Kaspar w Dobczycach.
P. Momot Michał w Tyńcu.
P. Myszkowski Stan. w Cieplicach.
P. Nazarowicz Józef w Cieplicach.
P. Pazyna Antoni w Pilznie.
P. Pietraszkiewicz Jan w N. Targu.
P. Roth Sydon w Sędziszowie.
Dr. Rybicki Alojzy w Rzeszowie.
P. Zbyszewski Kazm. w Zarzeczu.

Grupa XV. Wyroby z metalów szlachetnych. Przyznano następujące nagrody:

1) P. Lewkowiczowi z Krakowa, za wyroby w srebrze i p. Kopaczyńskiemu z Krakowa, medal srebrny rządowy.

3) Firmie Norblin i Sp. z Warszawy, za techniczną stronę wykonania wyrobów platerowanych, medal srebrny rządowy.

4) P. Seipowi za wyroby złotnicze z Krakowa i p. Piechowi z Sanoka, medal bronzowy.

5) P. Czaplickiemu jubilerowi medal bronzowy.

6) Kwaśniewskiemu jubilerowi medal bronzowy.

7) Wojciechowskiemu jubilerowi medal bronzowy.

8) Janowi Gregorczykowi z Krakowa, medal bronzowy.

WYSTAWA ZIEMIOPŁODÓW.

(Dokończenie.)

III. Zboża i rośliny pastewne. Grupa ta jest bardzo obfitą, a rozmieszczoną w taki sposób, że każdy z wystawców ma na ścianie próbki zboża w sło-

mie i kłosach, a pod niemi, na urządzonych stopniach woreczki z takiemże zbożem, w omłóconem już i oczyszczonem ziarnie.

Dajemy ich przegląd w takim porządku i następstwie w jakim okazy są rozmieszczone.

Więc naprzód majątek krzeszowicki hr. Artura Potockiego ma tu okazy: pszenicy: banatki, piaskowej, frankensteinskiej i czerwonej; żyta polskiego w dwóch gatunkach, jęczmienia węgierskiego i „chevalier“, owsa — reńskiego i „grzywacza“, tudzież grochu, bobiku, łubinu, rzepaku i buraków pastewnych: czerwonych i Pohla.

Dalej — Bank rolniczy we Lwowie dał tu nasienie kukurydzy w trzech gatunkach: „La Plata“, „Mixed“ i Koński ząb“.

Właściciel Sledziejowic, p. Stanisław Larysz-Niedzielski wystawił tu: pszenicę: „surprise“ banatkę, sybirską i ostkę; żyto: mentońskie, częstochowskie; kampińskie, i proboszczowskie; jęczmień: „kinhalle“, proboszczowski i „chevalier“: owies: Wilkomen, Nubian i rychlik. Nadto zaś groch, bobik, rzepak i buraki. Wszystkie te okazy ziarn przedstawiają się bardzo pięknie.

P. Zalewski z Wolicy dał żyto, jęczmień i rzepak w wybornych gatunkach.

P. Ludwik Seeling z Izdebnika: nasiona łubinu, biało, niebiesko i żółto kwitnącego.

P. Stefan Sękowski z Rżysk: owies „triumph“, pszenicę francuską i nasioną buraków „Mamoth“.

P. Lippoman z Dobranowic dał tu pszenicę: banatkę polską, „Senedan“ i bez ości, tudzież owies zwany “bez łuski“

P. Wojniło z Dębowic ma tu między innemi pszenicę „Diwidendę“ tem odznaczającą się że nie wylęga nigdy, tudzież żyto montańskie, szampańskie i Rosenkorn“

Powszechną zwracają uwagę znawców okazy zbóż przedstawione przez p. Ferdynanda Hatschiera z Kocmyrzowa, mianowice: pszenicy: kostromki, banatki zimowej i banatki jarej; żyta zwanego „częstochowskiem“, jęczmienia i owsa w wybranych gatunkach, tudzież nasion rajgrasu i kminu.

Włościanin Jędzej Nalepa z Polanki dał piękne okazy owsa kalifornijskiego i „trumphu“.

Z pod Olkusza w Królestwie Polskiem przysłał właściciel dóbr Szczodakowic p. Chrzanowski przepyszne okazy pszenicy kostrzewki i banatki, żyta seelandzkiego i „Best-horn“, tudzież jęczmienia morawskiego.

Także jak powyższa pszenicę z dodatkiem doskonałej „Ostki“, tudzież okazy jęczmienia himalajskiego i różnych nasion trawy mięszanki wystawił p. Reizner z Zagórzan.

Pan Skirliński Jan z Liszek dał: pszenicę olbrzymią i „Ostkę“, jęczmień „melonowy“, owies „Huppe“, rzepak i nasiona różnych traw pastewnych. Okazy znakomite.

Z pełnem uznaniem odzywają się znawcy o gatunkach zboża, nadesłanych przez p. Czecza-Lindewalda z Bierzanowa. Jest to pszenica: banatka, jara, ostka i gółka, żyto montańskie i proboszczowskie, nasiona tymotki, rzepak, groch, owies „Ligowo“ i bobik.

Pan. Szybalski z Morawicy, rolnik znany w kraju jako pierwszorzędny, którego ziemiopłody premiowane już były kilkanaście razy (między innemi na wystawach powszechnych w Antwerpii i w Sydney) ma tu wzorowe gatunki żyta różnego, owies szwedzki, jęczmień biały gatunku wytworzouego przez siebie (nagrodzony w Sydney) i nasiona traw.

Cztery rodzaje grubej i jasnej pszenicy dał p. Czajkowski z Molendowa.

Włościanin ze wsi Brzegów, Włodarczyk, dał pszenicę bardzo ładną, zwaną „przewódka,“ a włościanin Kłosiński z Bączali Górnej — bardzo piękne żyto krajowe.

P. Jacek Kiszka z Łuki wystawił pszenicę i groch olbrzymi, a p. Bierkowski z Strachocinka wystawił owies „triumph.“

Takiż sam owies i piękne okazy żyta dał p. Szałajski z Rzepiennika Biskupiego.

Hrabia Potocki z Olszy wystawił pszenicę „ostkę,“ owies „Minesotta“ i „kanadyjski,“ bardzo poprawnych gatunków.

P. Przyłucki z Krzysztoforzec pszenicę ostkę i żyto szampańskie.

Jedyny okaz rzadkiego gatunku pszenicy, zwanej „Sherif's Squarchead,“ tudzież żyta „Chresteusse“ dał p. Brunicki z Podhorzec.

Ks. Eulalian Krynicki (rit. gr.) przedstawił prześliczne żyto szampańskie, a Rozalia hr. Zamoyska jęczmień „Imperial“ i pszenicę banatkę.

Nareszcie z W. Ks. Poznanskiego przysłały: dominium Chobienice żyto trzcinowe (bardzo gruba słoma i wielkie ziarno) i prześliczną pszenicę szwedzką. Dominium zaś Chwałowice przenicę banatkę, owies rychlik, jęczmień „Hanna“ i piękny len rygski.

Oprócz tego są w grupie zbożowej trzy osobne gabloty-szafy: a) p. Wawrowskiego z W. Ks. Poznańskiego z pięknym i umiejętnie zestawionym zielnikiem traw łąkowych i polnych; b) p. Bolesł. Augustynowicza z Kniaża z przepysznym doborem rozmaitych nasion zbóż i traw pastewnych; i c) p. Przecława Stawińskiego z Kleczy pod Wadowicami, który wystawił 40 odmian nasion pastewnych, 6 numerów mięszanek pastewnych, 60 egzemplarzy roślin w pojedyńczych krzakach w okwicie z korzeniami. Przed tą ostatnią gablotą zawsze widzieć można liczne grono gospodarzy, którzy podziwiają tę dziwnie wielostronną i obfitą uprawę, jakiej z okazów z jednego gospodarstwa pochodzących, nie widzimo bodaj nigdy jeszcze na żaduej z wystaw największych. Jest tu wyczka, kostrzewka, stokłosa, rajsgras, tomka, tymotka, l o c u s c a r n i c u l a t u s, koniczyna w wielu odmianach, esparceta, m e d i c a g o l u p u l l i u m, a l l o p e c u l us a g r e s t i o mietliczka, miodunka, lisi ogon, groszek liliowy, grzebionka, manna, wiklica, psia trawa, złoty owies, mokar szporek itd., bo nie zdołamy wymienić wszystkich gatunków znajdujących się tu traw, mających oprócz własności pastewnych zaletę ulepszania ziemi i p s o f a c t o przez to, że są na niej zasiane. Ten jeden szczegół z wystawy ziemiopłodów już czyni naszą wystawę niepospolitą i dowodzi wysokiego rozwoju kultury rolniczej.

Pogląd na nasiona p. S. umożebnia oryentowanie się jak takowe w stanie czystym zupełnie i dorodne wyglądać powinny.

Egzemplarze roślin, ich wzrost, siła krzewienia, większa lub mniejsza obfitość liści, oraz budowa korzeni dają wskazówki użycia ich do poszczególnych warunków i prawidłowości w składzie mięszanek.

Okazy mięszanek wreszcie służą do ocenienia nie tylko ich składu ale czystości i dorodności, a ponieważ są w jakości prawidłowej (nie dla wystawy wyłącznie zestawione) ale tak jak pozbywanemi bywają, służyć mogą jako próby, gdyż zakład p. S. ręczy, iż wszelkie ilości nabyte w tej samej jakości rozesłanymi będą*).

Górnictwo i hutnictwo.

Niezbyt rozwinięty w kraju naszym przemysł hutniczy i górniczy, stosunkowo jest dość poważnie na wystawie reprezentowany. Najlepiej i najliczniej przedstawia się „Gwarectwo Jaworznickie“, które ma swój osobny pawilon niedaleko wejścia. Gwarectwo w Jaworznie obejmuje pięć kopalni: „Fryderyk-August“, „Jacek-Rudolf“, „Polnik-Niedzieliska“ i „Dąbrowa“. Zarząd nadesłał okazy z pokładów: „Fryderyk-August“, którego grubość jest 4 metry, „Franciszka“ 2·40 met., „Jacek“ 5 metrów, „Chruzik“ 2 metry. Liczne po ścianach pawilonu porozwieszane plany i zestawienia uwidoczniają konstrukcyę maszyn używanych do sortowania węgla, produkcyę w całym gwarectwie i pojedyńczych kopalniach, poprawne wreszcie przecięcia pokładów węglowych. Produkcya węgla od r. 1871—1886 wynosi 39,258.000 centnarów metrycznych. Zestawienie produkcyi pojedyńczych kopalni w przeciągu tegoż czasu, przedstawia się w sposób następujący:

„Fryderyk-August“ 17,932.000 centnarów metrycznych, „Jancek-Rudolf“ 15,813.000 centnarów metrycznych, „Polnik“ 4,659.000 centnarów metrycznych, „Niedzieliska“ 4,490.000 centnarów metrycznych, „Dąbrowa“ 450 000 centnarów metrycznych.

Poprzeczne przecięcia pojedyńczych szybów uwidocznione na planach wykazują, że najgłębszym szybem jest szyb Pauliny, który aż do szybu «Jacka» wynosi 156½ metra, do pokładu zaś ostatniego, w którym dotąd nie rozpoczęto robót, 1.36 metrów.

Po prawej stronie pawilonu są wystawione skamieniałości, odnalezione przy kopaniu pokładów.

Własnością „Gwarectwa“ jest także fabryka sody w Szczakowie — okazy pojedyńczych gatunków sody i rozmaitych przedmiotów potrzebnych do fabrykacyi tejże, chlubnie o rozwoju fabryki świadczą.

„Gwarectwo“ daje sposobność i możność dobrego zarobku mieszkańcom okolicznym; zatrudnia bowiem dziś 1392 robotników: okoliczność zaś, że w r. 1871 znajdowało robotę tylko 1020 ludzi, każe mieć nadzieję, iż fabryka wzrastać będzie, a tym sposobem jeszcze większej ilości ludzi da chleb w rękę.

*) Na żądanie udziela p. Sławiński rolnikom wszelkich rad i wskazówek, odnoszących się do zastósowania pastewności a w miarę potrzeby zestawia umyślnie mięszanki wyjątkowym warunkom odpowiednie.

Chlubnie świadczy o humanitarnyah uczuciach panów właścicieli i o dobroczynnym wpływie ich na robocza ludność, istnienie „Instytutu stowarzyszenia górników,“ który zgromadzając w wspólnym lokalu członkow, umoralnia ich i wlewa otuchę do dalszej pracy, dając im tę pewność, że w razie nieszczęścia, o które w kopalniach nie trudno lub też choroby czy starości, znajdzie, dzięki Towarzystwu, pomoc materyalną i opiekę moralną dla siebie, żony i dzieci. W łonie bowiem „Instytutu“ istnieją trzy tak zwane kasy: a) kasa chorych, b) kasa nieszczęść, c) kasa emerytalna. Z kas tych wydano w r. 1871 1977 złr. 53 cnt., w r. 1886 17.395 złr. 50 cnt. W sumę tę wchodzi kwota niewielka, czerpana z kasy tak zwanej „kościelnej“, niezależnie istniejącej od tamtych: datki dobrowolnie wkładane do tejże, przeznaczone są na cele religijne; tylko w nadzwyczajnych wypadkach udziela się z niej zapomogi. Specyalna „kasa chorych“ (Kranken-Kasse) wydała w r. 1871 220 złr. 72 cnt., w r. 1886 1844 złr. 10 cnt., podczas grasującej choroby w r. 1876 wydano 3386 złr. 41 centów., w r. 1883 970 złr. 11 centów. Kapitał towarzystwa dziś wynoszący 88.881 złr. 28 centów, składa się z wkładek miesięcznych członków w kwocie 1 złr. 61 cnt., dobrowolnych wkładek i ustawicznych większych datków „Gwarectwa“, które od r. 1871 do r. 1883 wynoszą 34.339 złr. 93 cnt. Stowarzyszenie liczyło w r. 1871 1020 członków, w r. 1886 1423 do kasy emerytalnej“, 776 do „kasy chorych i nieszczęść“ 647.

Prócz tego stowarzyszenia istnieje jeszcze tak zwany: „konsum“, założony przez Gwarectwo staraniem dyrektora, pana Grundiga w r. 1877. Jest to rodzaj handlu, do którego Gwarectwo sprowadza różne produkta, sprzedawane robotnikom po zniżonych cenach. W roku 1877 sprzedano za 1397 złr. 87 cnt., w roku 1886 za 55 574 złr. 43. Dzięki zabiegom niestrudzonym pana Grundiga, od dłuższego czasu gwarectwo sprowadza również rokrocznie ziemniaki, które na małe miesięczne wypłaty daje robotnikom. Nie poprzestaje na tem „Gwarectwo“: wybudowało szpital dla chorych robotników, daje mieszkanie, światło i opał dla doktora, chirurga, a wreszcie wzięło na siebie restauracyę budynków, należących do „Instytutu górników“.

Ta działalność towarzystwa zasługuje na uznanie, każda też myśl podjęta i proponowana przez ludzi dobrej woli, znajduje poparcie u robotników, czego wymownym wyrazem są zestawione powyżej cyfry.

C. d. n.

KRONIKA WYSTAWOWA

Ruch na wystawie słaby, deszcz i niepogoda bowiem nie zachęcają zbyt do zwiedzania. — Wczoraj ukończyły się już prawie czynności jurorów, dodatkowo jednak zgłasza się wielu do ocenienia, czemu nieraz trudno wobec rozejścia się sądu zaradzić. Dziś ma być ocenianą i próbowaną sikawka Smikal z pod Pragi, Sikawka ta jest o sile 13 atmosfer powietrza i 8 atmosfer przy tłoku wodnym i poruszana parą. — Cena jej 5,000 złr.

W piątek z powodu pożegnania węgrów wstęp zostanie zniżony na 15 ct. od osoby (10 ct. dla dzieci.)

Premjowanie dzieł sztuki odbędzie się w salach muzeum narodowego w poniedziałek 26 bm. Główne premiowanie i rozdanie nagród w grupach które jutro podamy odbędzie się w Sobotę 24 bm.

Dziś między g. 4tą a 6tą. p. Rychling grać będzie na organach w głównym pawilonie Wystawy. Wstęp bezpłatny.

W numerze 14-tym „Dziennika Wystawy“ w nagrodach w dziale maszyn zaszła w druku pomyłka, zamiast w pruskiej fabryce maszyn, ma być w p r a g s k i e j.

Minister Dunajewski przybył wczoraj o godzinie 2-giej popołudniu na Wystawę krajową i zwiedził wszystkie pawilony w towarzystwie pp. prezydenta Szlachtowskiego, dyrektora wystawy dra Jakubowskiego, delegata namiestnictwa Kaźm. hr. Borkowskiego, J. Eksc. Włodz. hr. Dzieduszyckiego, Antoniego hr. Wodzickiego i kilku członków komitetu wykonawczego.

O godz. 5-tej udał się pan minister na obiad do pawilonu restauracyjnego, gdzie oprócz wyżej wymie-

nionych panów zauważyliśmy ks. Adama Sapiehę, prezesa dra Majera, dra Zolla, prezydenta sądu Jasińskiego, notar. Muczkowskiego, p. Juljusza Mikolasza i p. Stanisława Homolacsa. Objad skończył się o godzinie siódmej.

Konkurs muzyczny. Komisya przygotowawcza wydelegowana do segregowania dzieł nadesłanych na konkurs muzyczny Wystawy krajowej w Krakowie (Psalm 46 Kochanowskiego) złożona z pp. Barabasza Wiktora, Hocka Jana, i Steibelta Adolfa uznała jako najlepsze z przedłożonych jej dzieł i do ocenienia „jury“ oddała utwory z godłem: 1) „Z wiarą w sercu z lutnią w ręku.“ 2) „Sfinks“. 3) „Polyponia.“ 4) „Vogue la galere“ 5) Deus refugium noster et virtus“

Na członków jury otrzymali zaproszenie: Pp. 1) Barabasz Wiktor, 2) Bylicki Franciszek, 3) Gall Jan, 4) Grosmann Ludwik, 5) Hock Jan, 6) Jarecki Henryk, 7) Kleczyński Jan, 8) Marek Ludwik, 9) Mikuli Karol, 10) Mirecki Stanisław, 11) Müncheimer Adam, 12) Noskowski Zygmunt, 13) Paderewski Ignacy, 14) Steibelt Adolf, 15) Zarzycki Aleksander, 16) Żeleński Władysław.

Posiedzenie komitetu dla przyjęcia Węgrów. Wczoraj o godz. 7½ zebrali się członkowie komitetu pod przewodnictwem Dr. Weigla w sali rady miejskiej, celem obradzenia bliższych warunków i okoliczności przyjęcia, oraz punktów ogłoszonego już programu Uchwalono wysłać pp. Banasia sekretarza Magistratu i Gajdzicza na przyjęcie Węgrów, postarać się o wzbudzenie zainteresowania się między ludnością, by tak na dworcu, jak i przez całą drogę i w miejscu przybycia witano Węgrów jak najserdeczniej, do czego znacznie przyczynią się rzucane w drodze bukiety. Na wniosek p. Miłaszewskiego uchwalono polecić komitetowi postaranie się o odpowiednią ilość bukiecików. Deputacya pojedzie w strojach sokolich a i w Krakowie „Sokół“ wystąpi w swych mundurach. Postanowiono, aby przyjęcie w drodze koleją także uświetnić i nietylko w Suchy gdzie Węgrzy zabawią przez 40 minut ale i na innych stacyach je umożliwić. Prezydujący oświadcza, że listę gości otrzyma w nocy i że dopiero potem będzie mógł donieść komu należy, żeby inne stacye, szczególniej Podgórze, mogły uroczyście wystąpić Wywiązuje się nader ożywiona dyskusya co do rautu w sali Towarzystwa Ubezpieczeń w której zabiera głos Dr. Jordan i motywując tem, że sala jest za mała na raut, bo przybędzie kilkaset osób, dalej że wystawę popierać mamy, a i p. Olexego ominąćby nie należało, kiedy podjął się na wystawie trudnego zadania — radzi plac wystawy, a z drugiej strony wykluczając raut pragnie, aby zmieniono raut ten raczej na wieczór pożegnalny. Zabierają głos prawie wszyscy członkowie; szczególniej Dr. Doboszyński zwraca uwagę na niepogodę i na wartość rautu, który jest dobrym łącznikiem dla zgromadzonych. W końcu dyskusyi okazała się niemożliwość urządzenia rautu tak ze względów obranego miejsca, jak i liczby przybyłych, gdy właśnie tak cały plac wystawy, jak i mnogość zwiedzających wystawę i ich zbliżenie wzajemne może jedynie wpłynąć na świetność aktu pożegnalnego. Zmiana ta ostatniego punktu programu dziś będzie ogłoszoną. Co do wycieczki do Wieliczki, nastąpi na dworcu uroczyste przyjęcie przez burmistrza, który ofiaruje etuit z kryształowym wyrobem solnym opatrzonym stósownym napisem. Wjazd o godz. 12 najpóźniej powrót o 1 g. 25 m. po którem zebranie na Wystawie o g. 6 wieczór. Nadto ma śpiewać w kopalni chór Bierzanowski, który z kilkudziesięciu parami Krakowiaków wśród tańców narodowych i ogni sztucznych, ma też śpiewem swym urozmaicić zebranie pożegnalne na placu wystawy. Urządzone być mają transparenta, bramy tryumfalne etc. — Prócz tego uchwalono dać pp. Bilińskiemu, Różyckiemu i komu trzeciemu osobną odznakę, jako tłumaczom — i zezwolono p. Kwaśniewskiemu na wybicie własnem kosztem i na własne ryzyko medalu pamiątkowego na pobyt Węgrów w naszem mieście. Wstęp na Wystawę w czasie pożegnania ma być zniżony, o co przyobiecał p. Dyrektor ile w jego mocy się postarać — zaś bilety do Wieliczki po cenie 2 fl. 50. cnt. służące tak do wstępu do kopalni jak i na podróż rozdane zostaną gościom w czasie obiadu dnia 22 Września na placu Wystawy.

Na powitanie gości węgierskich wyjeżdżają jutro z Krakowa do Żywca pp. dr. Weigel, prezes Baranowski, p. Gajdzicz i sekretarz prezydyalny Banaś. Goście węgierscy otrzymają każdy program drukowany po węgiersku, bilety wstępu na wystawę i bilety kwaterunkowe.

Komitet przyjęcia Węgrów uchwalił następujący program: We środę 21 b. m. o godz. 4-tej popołudniu powita przybyłych gości prezydent miasta na dworcu kolei.

Z dworca wjeżdżać będą goście do miasta przez Rondel i bramę Floryańską, o 7-mej udadzą się do Sukiennic na Wystawę sztuki — o 8-mej i pół odbędzie się w sali hotelu Saskiego wspólna wieczerza.

We czwartek dnia 22 b. m. rano o godz. 9-tej zwiedzać będą nasi goście katedrę na Wawelu, a o godzinie 11 przybędą na Błonia na Wystawę, gdzie ich powita prezes komitetu. Tu w sali restauracyi dany będzie popołudniu o godz. 2-iej przez reprezentacyę miasta obiad na cześć gości; — o godz. 5-tej wyruszy całe towarzystwo na kopiec Kościuszki. Wieczorem odbędzie się w teatrze przedstawienie „Kościuszki pod Racławicami.“

W piątek dnia 23 b. m. rano zwiedzanie nowego gmachu uniwersyteckiego, biblioteki Jagiellońskiej, Muzeum Czartoryskich i Akademii Umiejętności.

O godz. 11. wyjazd do Wieliczki dla zwidzenia salin. Po powrocie wieczorem raut pożegnalny w sali Towarzystwa Ubezpieczeń.

Członkowie komitetu przyjęcia wyjadą na powitanie gości do Suchy, gdzie wręczą im karty kwaterunkowe, oraz egzemplarze przewodnika po Krakowie w języku niemieckim.

Treść sztuki „Kościuszko pod Racławicami“ ułożona przez prof. Germana, a przełożona na język węgierski przez p. Bilińskiego, urzędnika Kasy Oszczędności, rozdaną będzie w odpowiedniej liczpie egzemplarzy między uczestników zjazdu.

Bilety do teatru sprzedawane będą w sali hotelu Saskiego w pierwszym dniu zjazdu wieczorem.

Komitet wystawowy wniósł podanie do Ministerstwa roln. i handlu o przysłanie potrzebnej liczby medalów do nagrody, wskutek czego jury dla niektórych grup przemysłu wstrzymała na razie dalsze obrady.

„Niezapominajka“ pod tym tyt. wyszła jednodniówka illustrowana, która obfituje przeważnie w karykatury obrazów znajdujących się na tut. wystawie sztuki Cena egz. 20 cnt.

Fabryka papy ogniotrwałej

w Tarnowie,

POLECA SWOJE WYROBY:

Papę za 1 metr □ 3 kilogramy ważący 25 centów.
Płyty izolacyjne asfaltowe za 1 kilogram 5 centów.

Wrzosek i Skrzypiec.

Dywany, Chodniki, Kapy, Serwety, Portiery otrzymał w wielkim wyborze i poleca **KAZIMIERZ NIESIOŁOWSKI**,

Kraków — Sukiennice, 24.

Ceny bardzo nizkié.

Wielki Cyrk Sidolego.

CODZIENNIE

WIELKIE PRZEDSTAWIENIE

W niedzielę i święta

dwa wielkie przedstawienia

początek pierwszego o godzinie 4-tej po południu, drugiego o godzinie 7½ wieczór.

Z szacunkiem TEODOR SIDOLI, dyrektor.

Dystylarnia Spirytusu, Fabryka likierów, rozolisów i rumu

Karola Neymayera i Sp.

we własnym majątku
w Rakowie przy Wadowicach,
poleca swoje

wyroby najlepszego gatunku, których próby wystawiła w pawilonie głównym Wystawy.

Założenie fabryki powstało skutkiem zniżenia cen zboża, co wpłynęło na właścicieli, iż własne produkta ziemne pragnęli przerabiać w kierunku przemysłowym.

Fabryka spirytusu i drożdży prasowanych istnieje od r. 1884 a w r. 1885 połączoną została z rafineryą likieru, rozolisów i rumu. Likiery i rozolisy są preparowane na drodze gorącej, chemicznej, za pomocą dystylatów z korzeni, ziół, owoców i soków owocowych.

Drożdże rakowickie wykluczają produkcyę zagraniczną i zwróciły dokładnością swoją baczną uwagę sędziów Wystawy.

Franciszek Chęciński

KUŚNIERZ

w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej l. 18 I piętro (dom o 2 balkonach)

utrzymuje własnego wyrobu

WIELKI

SKŁAD FUTER

męskich, damskich i do podróży

podług najnowszej mody, oraz wielki wybór

futrzanych kołnierzy damskich,

zarękawków, czapek i pojedynczych skórek.

Przyjmuje wszelkiego rodzaju obstalunki i reparacye, które wykończa starannie, sumiennie i punktualnie po cenach najumiarkowańszych.

Prowadząc swój zawód przez lat 15 pochlebić sobie mogę, iż swoją rzetelną i dokładną pracą, zjednałem sobie u swej klienteli ogólne zaufanie. Postanowiłem i nadal w tym samym kieruuku pracować i być na usługi.

Sprowadzam swe towary z pierwszej ręki, z tego względu wytrzymać mogę wszelką konkurencyę zagraniczną i t. p.

zostaję z szacunkiem
Fr. Chęciński.

NAJNOWSZY

PŁUG SZUFLOWY

z ukośnemi kołami.

Może być użytym tak w celach gospodarstwa domowego, jako przy robotach wykopu ziemi, odmiatania śniegów z ulic, dróg publicznych.

Wymieniony pług jest do sprzedania wraz z przywilejem. Zamówienia przyjmuje według życzenia, na pociąg o 1, 2 lub 4ma końmi. — Wszelkie rekonstrukcye wykonawca sam obejmuje.

Przywilej jest umieszczonym u pługa na Wystawie.

Bliższa wiadomość u p. Prüwera na Wystawie.

FABRYKA

wyrobów z drzewa, żelaza i drutu

Geo E. Delaval

w Grybowie.

Poleca:

Materace druciane w drewnianych i żelaznych oprawach, żelazne i drewniane łóżka z drucianemi materacami, siedzenia do wózków, wózki dla chorych, nosze dla chorych, oraz inne wyroby z drutu **Daje się także na wypłaty ratami.**

WYSTAWA

MASZYN ROLNICZYCH

Claytona & Schuttlewortha

w własnych magazynach

Kleparz, ulica Krzywa i Krótka Nr. 1

(między Rynkiem Kleparskim a ulicą Długą)

otwarta codziennie wyjąwszy świąt od 8—12 i 2—6.

WSTĘP BEZPŁATNY.

Bióro: Rynek Nr. 34.

S. MIKUCKI.

FILIA

wiedeńskiej fabryki ubiorów męzkich i dziecinnych

Heilmana Kohna i Synów

w Krakowie przy ul. Grodzkiej l. 9 I sze piętro, we Lwowie ul. Teatralna l. 1, w Czerniowcach Rynek główny Nr. 11, w Bielsku i Pilznie (Czechy),

poleca Szanownej P. T. Publiczności swój

SKŁAD

bogato zaopatrzony w wielki wybór na sezon jesienny i zimowy a mianowicie: ubrania salonowe, frakowe, tużurkowe, żakietowe i marynarkowe: — zarzutki, menżyków. płaszcze do podróży, haweloki, surduty angielskie, kamizelki pikowe, paltoty, futerka, futra do podróży i t. p.

oraz wielki wybór ubrań dziecinnych po fabrycznych cenach.

Aby uniknąć pomyłek, uprasza się zapamiętać nazwisko firmy i numer domu, w którym się magazyn znajduje.

Pieśni polskie

najlepszy zbiór utworów patryotycznych
wyszedł w trzeciem eleganckiem wydaniu nakładem
KSIĘGARNI K. BARTOSZEWICZA w KRAKOWIE.

Cena egzempl. gustownie oprawnego z wybiciem 1 złr., (pocztą 1 złr. 15 ct.

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY

W SWOSZOWICACH

1 mila od Krakowa.

Otwarty przez miesiąc Wrzesień.

Ceny kąpieli zniżone.

Drobne ogłoszenia.

Za drobne ogłoszenia płaci się za 1 raz taksę 10 ct. i po 1 cencie od wyrazu, za razy następne taksę 5 centów i po pół centa od wyrazu.

Salon mód praktycznych w Krakowie, ulica Mikołajska l. 6, zaopatrzony w wybór materyałów na suknie. Pracownia uskutecznia zamówienia w najkrótszym czasie.

Para koni (walachów) kasztanowatych zaprzęgowych i **kuc** kary do sprzedania. Wiadomość u portyera ulica Karmelicka Nr. 38.

Fortepian w dobrym stanie tanio do sprzedania — Wielopole 12, 1 piętro.

Trzech Panów Akademików lub panów Studentów znajdzie przyzwoite mieszkanie wraz z wiktem. — Wiadodomość Wielopole 18 w oficynie I piętro.

Pokój umeblowany do wynajęcia. Ulica Widok Nr. 2. Wiadomość w Administracyi „Kurjera".

Najlepszy lakier połyskujący i prędko schnący na podłogę w oryginalnych puszkach. — BIBUŁKA prawdziwa paryska do papierosów Mais lub Houblon Abadie w arkuszach poleca handel pod firmą H. KRETSCHMER w Krakowie, róg rynku i ul. Szewskiej.

Salon mogący pomieścić 2 lub 3 osoby jest każdej chwili do wynajęcia dlz zwiedzających wystawę. — Ulica Sławkowska 16, I piętro.

Fortepian nowy, czarny, najświeższej konstrukcyi, raz umeblowanie całego salonu z takiege drzewa wraz ze stosownym żyrandolikiem, lustrami i kinkietami, a także i inne meble i sprzęty domowe są natychmiast do zbycia. Ul. Krupnicza Nr. 16, I. piętro, od 9—2 i od 3—5 po południu.

Une institutrice française munie de ses brevets, venant de France, ayant un très bon accent, désire donner des leçons de langue françaiso. S'adresser pour les renseignements Rue Sławkowska Nr. 9 II Etage Ne dela porte.

Pieniędzy dostać mogą prywatni i wojskowi, także na prowincyi od 300 zwyż na 1—10 lat. w małych ratach spłacalnych. Adres: J. Gurrè Credit-Geschäft, Graz.

Z drukarni A. Koziańskiego w Krakowie.

Papier z fabryki Czerlańskiej.